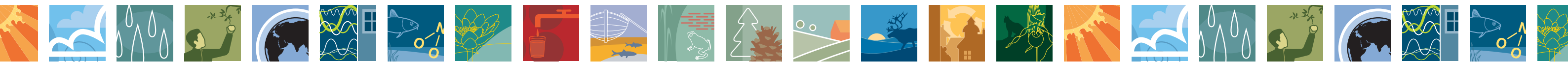

SYTERTOPPEN, TÄRNAFÄLLEN. FOTO: LEIF KARLSSON / 65N.COM. ILLUSTRATIONER: TOBIAS FLYGAR. FORM: ELISABETH HUSING. TRYCK: TABERGS TRYCKERI AB 2007.

Miljömålen i Västerbotten - Hinner vi?

mål i sikte

Året var 1999 då riksdagen beslutade att vi i Sverige ska arbeta med miljömål för att uppnå en hållbar utveckling. Idag finns det 16 miljömål som gäller i hela landet. Ambitionen är att lösa de största miljöproblemen till år 2020, men för klimatmålet gäller år 2050.

Under 2006 var det dags för uppföljning i vårt län. Hur går det egentligen? Kommer vi att hinna nå alla miljömål inom utsatt tid? Hur är läget för miljön i Västerbotten? Svaren på dessa frågor finns i den stora Miljötilståndsrapporten, som finns att ladda ner från vår webbplats. I den här foldern ger vi dig en snabb överblick hur det står till med miljön.

Varför så många gula gubbar?

Länsstyrelsen har bedömt om miljömålen är möjliga att uppnå i tid. De färgglada gubbarna ger en fingervisning om läget. I de flesta fall är det osäkert om vi hinna nå målen och det beror främst på att det tar lång tid för naturen att återhämta sig. Därför är det viktigt att alla hjälps åt för att vi och kommande generationer ska få en bra miljö att leva i.

Mer information på webbplatsen

Det här är en kort sammanfattning av miljötilståndet i länet. Titta in på vår webbplats så får du mycket mer information!

www.ac.lst.se/miljomal

Målet kommer att nås i tid, förutsatt att planerade åtgärder genomförs.

Målet är möjligt att nå i tid om ytterligare åtgärder genomförs.

Målet är mycket svårt att nå i tid, även om ytterligare åtgärder genomförs.

Vill du veta mer?

Besök Länsstyrelsen i Västerbotten på:
www.ac.lst.se/miljomal

Du kan också kontakta oss på tfn 090-10 70 00.

Begränsad klimatpåverkan

Ett av de största miljöproblemen, både globalt och i Sverige, är utsläppen av växthusgaser – främst koldioxid. Växthusgaserna påverkar klimatet och ekosystemen. I Västerbotten minskade koldioxidutsläppen under 1990-talet, men har sedan börjat öka igen. Vi måste minska användningen av fossila bränslen och istället satsa på förnybara energikällor.

Frisk luft

I Västerbotten är vi relativt förskonade från utsläpp av luftföroreningar. De flesta luftföroreningar i länet minskar, förutom kvävedioxid och ozon som tycks ha stabiliserat sig på dagens nivå. Dessa ämnen kan kopplas till trafikutsläpp i länet och införsel från andra länder och regioner. Vi måste förbättra avgasreningen och minska utsläppen från vägtrafiken.

Bara naturlig försurning

De senaste 50 åren har försurningen av länets sjöar och vattendrag minskat väsentligt. Det beror framför allt på att nedfallet av försurande svavel har minskat. Trots detta kvarstår stora problem, främst i vattendrag i länets östra del. Naturens förmåga till återhämtning är svårbedömd, men om nuvarande trender håller i sig bör målet kunna nås i tid.

Giftfri miljö

Giftfri miljö är ett av de mål som bedöms vara svårast att nå. Mer än 30 000 kemiska ämnen finns på marknaden inom EU. Hur dessa ämnen påverkar hälsa och miljö är okänt i många fall. Flera förorenade områden i länet behöver saneras, främst mark i kustområdena inom t.ex. gruv- och cellulosaindustrin, sågverk och träimpregneringsanläggningar.

Skyddande ozonskikt

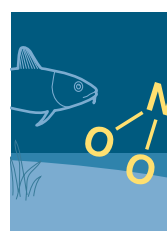
Utsläppen av ämnen som bryter ner ozon har minskat kraftigt sedan slutet av 1980-talet. Detta gäller såväl Västerbotten som Sverige och andra länder. Idag sker utsläppen främst som läckage från gamla kylskåp och isoleringsmaterial. Ozonskiktet kan tidigast vara återställt efter år 2050, men det förutsätter att utsläppen fortsätter minska världen över.

Säker strålmiljö

Det är osäkert om miljömålet kan nås i tid. Vi måste fortsätta inventera och bedöma riskerna med olika typer av strålning. Vi måste även besluta hur kärntekniskt avfall ska förvaras. Av alla strålkällor är det UV-strålningen från sol och solarier som idag påverkar människors hälsa mest. Kunskapen om strålningens effekter på miljön är bristfällig.

Ingen övergödning

Övergödning är inget stort problem i Västerbotten. Det finns dock vissa områden där man kan se effekter av övergödning, t.ex. i vatten nära tätorter och industrier eller i områden med mycket jordbruksmark. Utsläppen av näringsämnen bör begränsas och vi måste sätta in åtgärder för att återställa de redan övergödda vattnen.

Levande sjöar och vattendrag

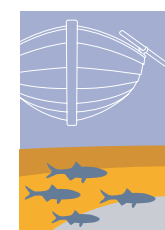
Kunskapen om natur- och kulturvärden i våra vattenmiljöer har varit begränsad. Nu pågår dock ett omfattande arbete i länet. Det handlar om att återställa naturvärden, t.ex. ta bort vandringshinder i vattendrag, samtidigt som vi försöker bevara kulturvärden från flottningsepoken. Detta är kostsamt och för att nå målet krävs ytterligare ekonomiska resurser.

Grundvatten av god kvalitet

Jämfört med andra delar av landet har Västerbotten bra tillgång till grundvatten av god kvalitet. För att uppfylla målet behöver vi dock resurser för att t.ex. införa vattenskyddsområden och samla information om vattentäkter. Det är viktigt att skydda och öka kunskapen om våra bästa grundvattentillgångar.

Hav i balans samt levande kust och skärgård

Västerbottens kust är förhållandevis förskonad från problem med övergödning och överfiske. Om målet ska nås behöver vi ökad kunskap om den biologiska mångfalden och förekomsten av natur- och kulturvärden utmed kusten. Dessa miljöer behöver även skyddas i större utsträckning. Den höga exploateringen längs kusten kräver långsiktig planering.

Myllrande våtmarker

Situationen ser ganska ljus ut för länets våtmarker. Utdikningen har minskat betydligt sedan 1980-talet, men många områden har skadats. Våtmarkerna har stor betydelse för naturen – de renar vattnet från t.ex. kväve och tungmetaller och fungerar dessutom som vattenmagasin. Det behövs fler åtgärder för att skydda och återskapa dessa områden.

Levande skogar

Skogslandskapet är kraftigt påverkat av skogsbruk. Det finns idag ca 385 rödlistade arter i länets skogar. Knappt 4 procent av den produktiva skogen i Västerbotten är formellt skyddad. Mer resurser behövs för ersättning till markägare i samband med skydd av skog, samt för skötsel och restaurering av områden med höga natur- och kulturvärden.

Ett rikt odlingslandskap

Vårt län har ett rikt och varierat odlingslandskap. Vi måste dock vända den negativa trenden med nedläggning av jordbruk i inlandet och delar av kusten. Nedläggningen leder till att åkrar och betesmarker växer igen. Det krävs utveckling av jordbruken, t.ex. behöver den lokala och ekologiska produktionen av foder och livsmedel öka.

Storslagen fjällmiljö

I Västerbottens fjällen är de flesta värdefulla naturområden redan skyddade. Målet är möjligt att nå, men då måste vi öka insatserna och kunskaperna inom kulturmiljön. Det är också viktigt med en väl genomtänkt markanvändning och exploatering av fjällen. Därför är det angeläget att alla samarbetar för att nå en hållbar utveckling i fjällområdet.

God bebyggd miljö

En god bebyggd miljö innebär ett samhällsbyggande som ger hälsosamma, trygga och trevliga miljöer att bo och arbeta i. I Västerbotten måste vi öka resurserna och kompetensen inom bl.a. arkitektur och kulturmiljö. En god fysisk planering är en förutsättning för att nå målet och här är kommuner och länsstyrelsen viktiga aktörer.

Ett rikt växt- och djurliv

Bedömning saknas

Detta miljömål infördes 2005 och i vårt län har vi inte hunnit bedöma hur arbetet går. Målet handlar om att hejda förlusten av biologisk mångfald genom ett hållbart nyttjande av naturen. De flesta av våra växter och djur lever utanför skyddade områden, därför måste vi bli bättre på att visa hänsyn när vi använder våra naturtillgångar.